

QH. 282

J. J.
DISSERTATIO I.
De
FAMILIIS NOBILIUM
IN
PRÆFECTURA ALTENBURGENSI EMORTUIS,
qva ad
STRENARUM DEDICATIONEM
in Schola Altenburgensi
VI. KL. Febr. A. clō loc LXXIX.
habendam
STRENARUM FAUTORES
officiosè invitāt
M. PAULUS MARTINUS SAGITTARIUS,
Rector.

Altenburgi, Typis Richterianis.

L. B.

S.

VI FAMILIAS cum amoenissi-
mo multisq; arboribus confito *horto* con-
feret, à scopo, meo quidē iudicio aberraf-
se non videtur; Sicut enim *hortus*, arbo-
ribus adultis adurens frigus, cariem & se-
curim expertis, & junioribus convulsis aut eradicatis,
breui temporis spatio prato sic assimilatur, ut nunquam
antea arbores ibi extitisse, per omnia sacra iures: ita *fami-*
lia, quamprimum senes effecti corporis exuvias depo-
nunt, & viri juvenesq; mascula prole orbatu abripiuntur,
exiguo annorum intervallo à stirpe deficiunt, & quidem
sæpiusculo fato tam invido, ut tumulus, qui corpus con-
textit, nomen etiam & memoriam omnem obruat. Ex-
emplis hæc fient clariora, quæ tamen à *Principum* famili-
is non petam, cum eadem Th. Zvvingerus vol. 3. Theatr.
l. 2. f. 660. Johannes Bisselius, è Societate Jesu, in *ruinis suis*
Illustribus & Caspar Klockius, Cancellarius Comitum
Stolbergensium, eleganti de *Aerariol* libro, summo studio
collecta nobis dederint: neque à familiis *inferioris Saxo-*
nia, quod Virum in Historia versatissimum Hermannum
Hamelmannum, supremum sacrorum Oldenburgensi-
um Antistitem, libris duobus de *vetustis titulis Princi-*
pum, Comitum atq; Illustrum Familiarum in inferiori

Sa-

Saxonia, eo labore jam probè defunctum sciam: multo minus à *Bavarorum & Alsatorum* familiis, quarum seriem par nobile Historicorum Wiguleus Hundius & Bernardus Herzog/ ille in *Geneal. Bavarica*, hic in *Chronici Alsatici part. II.* non sine stupendæ industriæ laude consignavit. At, unde tandem desumam? Familiae, quas *ager Altenburgensis* per multa secula florentes, nunc flaccidas, vidit, satis exemplorum mihi suggerent. Vidit enim prosapiam *Comitum Plissensium*, opibus & auctoritate pollentem in *Brunone*, cujus filius *Ortvvinus* apri ictu in venatione perierat, circa A. 1130. extingvi, vel in *Rathbodo*, à quo Fridericus Barbarossa Comitatum Plissensem pretio 500. Marcarum dicitur emisse. Vidit progeniem *Burggravorum Altenburgensium* in *Theodorico*, Ordinis Teutonici per Borussia Magistro, Marienburgi nocte S. Viti A. 1341. placidè demortuo, penitus concidere. Vidit familiam *Burggravorum Starckenbergensium* A. 1430. interire. Vidit quoque multas *Nobilium* Familias emortuas, quarum memoria conservetur pariter & refricetur, rei interest Historicæ & præclara eorum in patriam merita jure quodam suo exigunt. Proinde L. B. vitio mihi non dabis, quod *Familiarum Nobilium* memoriam memoriæ jam viventium, & si qui futuri, posterorum commendare, ego de Schola homo audeam. Neque ausus fuissim, nisi amore Historiam patriam vel summis, quod dicitur, labris degustandi incitarer, & indignatione non adeo reprehendenda moverer, tot Familiarum Nobilium memoriam cum iis esse sepultam & abjectam.

Qvo vero totius negotii tractandi rationem intelligas, in recensendis illis familiis ordinem Alphabeticum sum secuturus, de venia tua, sicubi lapsus fuero, & facilitate communicandi, quæ proposito meo conducere videbuntur, certam spem concipiens, quæ ne excidam, efficies.

Agmen in Familiis Nobilibus ducant BAHNII, Toparchæ in *Bahna* / pago ad Sylvam cognominem sito, de quibus Vir Historiæ Patriæ scientissimus, M. Johannes *Tauchwitz* / Pastor quondam Monstabiensis & Ephoriæ Altenburgensis Adjunctus in Collectaneis MSSis refert, quod eorum liberalitate *Capella Bahna* quondam visa & superiori seculo destructa surrexerit & sylva adjacens Monasterio B. Virginis in Monte, cui Capella laudata quoad sacra subjecta, accesserit.

BESCHWITZII sedem suam in vico *Beschwitz* / ad Ecclesiam Trebanam spectante, olim habuerunt, ex quibus *Johannem, Ottonem & Christophorum* in literis Investituræ me legisse memini.

BOCKAVII pagum *Bockau* / Sylvæ *Leina* vicinum inhabitant. Quos præter *Heinricum & Johannem* fratres nomen, jam non succurrunt. Hi bona quædam Kurbitzii sita *Hermann*o, Præposito Cœnobii B. Virginis in Monte, consentiente Feudi Domino, *Ottone* II. Burggravio Leisnicensi & hujus filio *Alberto* vendiderunt, ut literæ Penicii feria tertia post Judica A. 1361, datæ pluribus docent.

BRESENIII pagum *Bresen* / qui ad Ecclesiam Tecquicensis hodie pertinet, possidebant. Aquila in duas partes,

tes,

tes, quarum rubra altera, altera alba, divisa in insigni ute-
bantur. Unius solum ex *Bresenii* mentionem injicere
possum, nempe *Apollonii*, cujus ossa ædes Fratrum Scho-
læ nostræ contigua asservat, ceu ex tabula lateri meridio-
nali sub ambonio affixa & sequentibus verbis conspicua
patet: 1700. Jar ist vorstorben der Erbar und Feste Apel
von Bresen an einer Mitwochenach des heiling war Leich-
nams/das Gott Gnade.

CROBETINII quod prædium tenuerint, nondum
mihi liquet. *Titzmannus* in literis Friderici Schonbur-
gii, *Wenceslai*, Bohemiæ Regis, in terra Plissensi Judicis
Provincialis, Altenburgi A. 1300. in nativitate Johannis
Baptistæ scriptis, quibus exstructionem Molendini in infe-
riori Lödavia, cura Monasterii Buchaviensis, Ordinis Ci-
stertiensium, susceptam confirmat, testis cum Henrico
& Rudolpho de *Stangen*/in *Yödlau* allegatur, *militaris*
viri titulo insignitus.

DOBITSCHIOS pagi ejusdem nominis Dominos
nunc attingo. *Casparem* diploma *Friderici Sapientis*,
Electoris Saxoniae, Torgaviæ die Donati A. 1516. confe-
ctum præsentem fuisse testatur, cum spatium unius millia-
ris à portis Altenburgensibus ad pagos circumcirca jacen-
tes decempeda metiendum. *Christophorus*, Casparis
procul dubio filius, uxorem duxit filiam *Johannis Scha-*
deritzii, Dynastæ in *Romschütz*/ ex qua trium filiorum
Sittichii, *Wilibaldi* & *Ernesti* parens factus est. *Henrici*
mentio fit in controversia rusticorum Posaviensium, quæ
cum caupone Starckenbergensi A. 1537, ipsis intercessit.

DOLTZIGIORUM Familia in pago cognomine
Döltzig Ecclesiæ Monstabianæ, hic quoque ut memore-
tur, dignitas *Johannis* me monet; Is enim Equitum au-
ratorum ordini adscriptus Capitaneum egit Salfelden-
sem, & An. 1546. Cygneam jussu Electoris Joh. Friderici,
adiit, ut cum *Henrico* de *Planitz* urbem contra Bohe-
morum impetum defenderet: quanto vero successu, e-
ventus docuit. Sanè Zvvicavienses causam deditio-
Mauritio, Duci Saxoniae, factæ ipsi tribuunt, ut ex *Tobiae*
Schmidii Chronico Zvvicav. sect. II. c. I. p. 277. videre li-
cet. Apponi hîc meretur, quod appropinquante cum ex-
ercitu *Mauritio* à Senatu interrogatus, quo medio Cy-
gnea queat conservari, coelum digito ostenderit, & divi-
num auxilium expectandum esse indicaverit, teste
Schmidio l. c. p. 278.

KE RTSCHITZIIS locus quoque inter Familias
Nobiles tribuendus est: nomen habent à pago *Kertschitz*/
qui hodiè *Bernsteiniorum*. *Georgium*, Dominum prædio-
rum in *Gößnitz* & *Podelwitz*/ literæ *Alberti* à *Sindenu*/
die Dominica post *Lucæ* 1519. exaratae nominant, in qui-
bus prædia adducta Capitulo S. *Georgii* acceptis 1500. au-
reis *Rhenanis* tradidit. *Catharina*, *Georgii*, nî fallor, filia
Abbatissa *Cœnobii* *Nimmitiensis*, superstitioni Pontifi-
ciæ addictissima eo vixit tempore, quò novem *Moniales*
ex nobili stemmate prognatae opera *Leonhardi* *Koppe-*
nii, *Civis* *Torgaviensis* *Claustrum* *Nimmitiense* exierunt,
quod factum A. 1523. in *Hebdomade* magna, ut *Megalan-*
der Lutherus in *Epistola* ad *Koppenium* testatur, quæ
T. II.

T. II. Altenb. f. 313. a. legitur. Huic *Annam* subjiciam *Liebenhainii* uxorem, quæ *Podelvvitzii* A. 1532. vitæ finem fecit.

Nobiles de *Rnau*/Hæreditarii in pago *Rnau*/ à quibus ad *Stangios* devenit, immortalem consecuti sunt laudem, quod templo B. Virginis in Monte à *Friderico Barbarossa* & ejus filio *Heinrico VI.* condito *Capellam* adjecerint, ut in ea cadavera suorum reponerent, & *Missæ* in *ara* adhuc usum exstructa haberentur, oblatis quotannis 60. sexagenis. Nec minorem sibi pepererunt laudem in erigendo templo *Trebano*, cujus fundamenta A. 1461. jacta feruntur. Campana major ipsorum exhibet insignia. *Bernhardus* Trebenæ & *Nicolaus* Haselbaci Dynastæ *Alberto*, Duci Saxonæ, qui militibus *Rolandus* & *Innocentio VIII.* dextera manus Imperii audiebat, in *Belgium* A. 1487. cum exercitu moventi operam suam, missis duobus curribus nervo bellico instructis, detulerunt. *Nicolaus* adhuc A. 1515. superstes fuit. Obiit autem *Bornæ* ex vulnere, quod in itinere ex hasta suram penetrante acceperat. De *Melchiore* quæ scribam, non habeo, nisi quod à *Vito* de *Ritscher*/Steinbaci prope *Bornam* die *Bartholomæi* A. 1512. gladio sit contossus. De *Johanne* hoc tantum animadverti, quod pratum *Johannis Trilleri* à domo *Teutonica* die *Jovis* post *Tiburtii* A. 1513, in feudum acceperit.

Reliquas Nobilium familias alio, si Deo visum, daturus sum tempore; Plures enim mihi addere non licet, partim ob pagellarum angustiam, partim ob conatum
quo-

quorundam Lycei nostri Alumnorum, qui à veteri in-
strenis dedicandis consuetudine vel latum quidem un-
guem sub hujus anni auspiciis recedere dubitarunt, &
cum in finem Oratiunculas conscripserunt, quibus stre-
nas ex Pectorali Aaronis petitas offerent. Et quidem

JOHANNES Sanchhändel / Altkirchensis, Serenissi-
mo Patriæ Patri FRIDERICO & Serenitatis ejus Celsis-
simis FRATRIBUS, *aspicere* humilimè exhibebit.

II. SALOMON Hauschild / Schmollensis, Illustri
Regimini *Turcoideum* offeret.

III. JOH. FRIDERICUS Viehweg / Altenb. Am-
plissimo Scholarcharum Collegio *Lyncurium* dedicabit.

IV. SALOMON AUGUSTUS Glauder / Altenb.
Pl. Rever. Ministerio *Onychem* destinabit.

V. JOH. FRIDERICUS Freiestleben / Orlamunda-
Thuringus, Scholæ Ministris *Amethestum*, &

VI. JOHANNES Heinigke / Trebanus, *Achaten*
Achatibus suis tradent.

His autem præludet JOH. DAVID Poetsch / Gösni-
censis, aures Auditorum benevolas suis Symmachis pa-
raturus & *Gemmas* itrenæ loco præsentibus daturus. Pa-
ria quoque ad strenarum officium faciet CHRISTIANUS
WILHELMI, Rochl. *Pectorale Aaronis*, cum debita pro
benevolo accessu gratiarum actione ipsis offerendo.

Quibus igitur per negotia concatenata aut adver-
sam valetudinem licet, hora II. pomer. diei crastini fre-
quentes in Classis Primæ Auditorio compareant, & sua in-
accedendo atque audiendo facilitate testentur, quod a

Exercitiis Scholasticis, quibus Juventus exerceri solet,
non abhorreant. P.P. Altenb. VII. KL. Febr.

A. C. clc lxxix.

eteri in
m un-
unt, &
us stre-
dem
renissi-
Celsis-
t.
Illustri
b. Am-
licabit,
Altenb.
munda-
chaten
Göfni
chis pa-
rus. Pa-
IANUS
pita pro-
do,
it adver-
tini fre-
& sua i-
quod a-
ri solet,
r.

ULB Halle 3
004 967 674

V. 17

curim expertis
 brevi tempor
 antea arbores
 lia, qvampri
 nunt, & viri juv
 exiguo annor
 sæpiuscule fat
 textit, nomen e
 emplis hæc fier
 is non petam, c
 l.2. f.660. Johar
 Illustribus & C
 Stolbergenfiu
 collecta nobis
 na, qv od Viru
 Hamelmannu
 um Antistitem
 pum, Comitum

amoenissi
 ito horto con
 dicio aberraf
 hortus, arbo
 , cariem & se
 ut eradicatis,
 ut nunquam
 res: ita fami
 xuvias depo
 abripiuntur,
 nt, & quidem
 i corpus con
 obruat. Ex
 cipum famili
 vol. 3. Theatr.
 in ruinis suis
 us Comitum
 immo studio
 ferioris Saxo
 Hermannum
 denburgensi
 tulus Princi
 in inferiori
 Sa-

